



Központi Statisztikai Hivatal



KÉRDEZŐI ÚTMUTATÓ
„A LAKOSSÁG UTAZÁSI SZOKÁSAI”
CÍMŰ FELVÉTEL KIKÉRDEZÉSÉHEZ



KSH Ágazati statisztikai főosztály
Budapest, 2019

Kedves Kérdező Munkatársunk! Ezzel az útmutatóval szeretnénk segítséget nyújtani az Ön kérdezői munkájához és a kérdőívek kitöltéséhez. Kérjük, figyelmesen olvassa el, és alkalmazza az alábbiakban leírtakat!

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Amennyiben a felvétellel kapcsolatos bármilyen kérdése van, kérjük, jelezze azt a papír címjegyzéken megjelölt adat-előkészítője felé.

A FELVÉTEL MEGNEVEZÉSE: A lakosság utazási szokásai (LUSZ)

A FELVÉTEL OSAP SZÁMA: 1942

PROGRAMELEMKÓD: 111041942

A FELVÉTEL ALAPINFORMÁCIÓI:

összeírási időszakok (vonatkozási időszakok):

- 2019. április 1–29. (2019. I. negyedév)
- 2019. július 1–21. (2019. II. negyedév)
- 2019. október 1–21. (2019. III. negyedév)
- 2020. január 2–21. (2019. IV. negyedév)

A FELVÉTEL BEMUTATÁSA:

A lakosság utazási szokásai című felmérés célja, hogy átfogó képet kapjunk **a lakosság turisztikai utazásairól**, kiemelten a többnapos belföldi utazásokról; azok jellemzőiről, így annak időpontjáról, időtartamáról, motivációjáról, úti céljáról, szervezési módjáról, az igénybevett közlekedési eszközről, szállástípusról, valamint a költség nagyságáról és szerkezetéről. A felvétel céljai közé tartozik az is, hogy az utazók társadalmi, demográfiai jellemzőit megismerjük. Az utazásból való kimaradás szintén fontos információ.

A KSH-át a 692/2011 EU rendelet kötelezi a felvételtől származó információknak gyűjtésére, illetve továbbítására, de emellett a turisztikai szakmai szervezetek, a turizmuspolitika alakítói, a turisztikai vállalkozások, a média és kutatók egyaránt hasznosítják az adatgyűjtésből nyert ismereteket.

A válaszadás önkéntes, és a kijelölt címen élő háztartásokra, illetve **a háztartás tagjai által tett utazásokra vonatkozik**. A kikérdezés **személyesen, illetve – a második felkereséstől kezdődően – telefonos kikérdezéssel** történhet, az adatokat mobileszközön kell rögzíteni.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK A FELVÉTELÉRŐL

a. Alapfogalmak

Háztartás: azoknak a személyeknek a közössége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól és az adott lakásban való bejelentettségüktől – a folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik, egyazon jövedelmi és fogyasztói közösség tagjai. (Részletesen lásd a mellékletben!)

Turisztikai utazás: olyan személyek tevékenységei, akik saját szokásos környezetükből más helyre utaznak, ahol folyamatosan nem több mint egy évet töltenek el pihenési, üzleti vagy más célokból, és nem folytatnak olyan keresőtevékenységet, amelyért a meglátogatott helyen javadalmazásban részesülnek. A felvétel keretében tehát nem kell beszámolni az alábbi utazásokról:

- munkavégzés, illetve a tanulás céljából tett utazásokról
- azokról az utazásokról, amelyeket olyan személyek tesznek hazautazás céljából, akik az otthonuktól különböző településen tanulnak vagy dolgoznak
- azokról az utazásokról, amelyek során heti rendszerességgel vagy gyakrabban keresnek fel egy úti célt az utazók, mivel ezekben az esetben mindkét települést a lakóhelyüknek tekintjük. Ilyen utazásnak minősül például a diákok, egyetemisták iskola és lakóhely közötti rendszeres útja vagy gondozásra szoruló szülők, rokonok ápolása, mely szintén rendszeres haza utazást kíván, de ezek nem turisztikai célú utazások.
- a gyógykezelés céljából tett utazásokról.

Turisztikai költség: utazáshoz kapcsolódó valamennyi kiadás, függetlenül azok felmerülésének és számlák kiegyenlítésének időpontjától. (Például az utazás során beszerzett élelmiszerek, menetjegy, üzemanyag és az utazást követően felmerült, de azzal kapcsolatban levő kiadások). Nem kell ideszámítani a tovább eladási céllal megvásárolt árukat, továbbá azoknak a tartós fogyasztási cikkeknek a megvásárlását, amelyet több utazás során kívánnak használni (pl. sátor, videokamera, lakóautó stb.). Bele kell azonban számítani az olyan áruk és szolgáltatások vásárlását, amelyek teljes egészében felhasználásra kerülnek az utazás során (pl. ételkonzervek, szállásdíj, utazási biztosítás, utazási irodának fizetett összeg stb.).

A turisztikai költség – a saját költsésein felül – magába foglalja azokat az összegeket is, amik nem közvetlenül az utazót terhelik. Például az unoka nagyszülőknél történő nyaralásának (becsült) költségei, vagy az üzleti utak esetében a munkáltató (becsült) költsége.

b. A felvétel mintája

A lakosság utazási szokásairól történő statisztikai felmérés 15 ezer háztartás kikérdezésén alapul. Az adatgyűjtés mintájának alapja a népszámlálási címállomány. A háztartás valamennyi tagjának valamennyi turisztikai célú utazásról be kell számolni.

c. Adatvédelem

A kapott adatokat a Központi Statisztikai Hivatal a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény, valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelet (általános adatvédelmi rendelet, GDPR) előírásának megfelelően bizalmasan kezeli, azokat más szervek, személyek részére nem szolgáltatja ki. Az eredményeket név és egyedi adatok nélkül, összesített statisztikai táblázatokban közöljük. Kérjük, olvassák el a LUSZ felvétel adatkezelési tájékoztatóját.

AZ ADATGYŰJTÉS SEGÉDANYAGAI

- mobil eszköz
- kérdőívek (rendkívüli esetre)
- szóróajándék (nem feltétlenül áll rendelkezésre minden időszakban)
- felkérő levél (csak az újonnan bevonásra kerülő háztartások esetén az áprilisi összeírási időszakban)
- adatkezelési tájékoztató
- összeírói igazolvány

AZ ÖSSZEÍRÓ FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE

a. Az összeírási időszak előtti teendők

A kérdezőbiztos köteles az összeírási időszakot megelőzően teljes körűen megismerni a **kérdezési programot, a kérdezői útmutatót és a mobil eszköz használatát**, és ennek érdekében szükség szerint oktatáson is részt venni.

Az **újonnan belépő vagy az adatfelvételt nem ismerő kérdezőbiztosoknak** a LAF tantermi **oktatásán a részvétel kötelező**. Az oktatás célja a felkészülés során tanultak átisméltése, az adatfelvétel nehézségeinek átbeszélése, a gyakorlati teendők áttekintése. Az oktatás idejéről és helyszínéről a Statek szervezők értesítik a kérdezőket.

Az oktatási napot követően a kérdezőnek a felkészültségét **ellenőrző kérdéssort** kell kitöltenie 2-3 munkanapon belül, valamint a gyakorló felületen 2 sikeres és 2 megírt kérdőívet kell gyakorlásképp felküldeniük még az éles indulás előtt.

b. Az összeírás alatti feladatok

Az összeíró feladata, hogy a címjegyzék alapján negyedévenként megkeresse az összes megadott címen élő háztartást. A kikérdezés **személyesen, illetve – a második felkereséstől kezdődően – telefonos kikérdezővel** történhet, az adatokat mobil eszközön kell rögzíteni.

A címjegyzéken pontos lakcím szerepel, a válaszadó neve nem. A megadott cím helyett **nem szabad más tetszőleges címet felkeresnie!** Ha a második, harmadik stb. felkeresések során nem ugyanazt a háztartást találja a megadott címen, akkor az aktuálisan ott élő háztartást kell új háztartásként lekérdeznie a háztartás sorszámának megváltoztatásával.

A megadott címen azt a személyt keresse válaszadóként, **aki információkat tud adni** az ott élők utazásairól.

Amennyiben a felkeresett adatszolgáltató azzal az indokkal kíván kitérni a válaszolás elől, hogy nem szokott utazni, említse meg, hogy a KSH számára az utazásból való kimaradás körülményei is fontosak.

A felkeresések során mutassa fel az összeírói igazolványát. Kérésre a személyi igazolványával is igazolja magát.

Ismertesse látogatása célját! Mondja el az adatszolgáltatónak, hogy az adatok **kizárólag statisztikai célok** szolgálnak, a személyes adatok illetéktelen kézbe nem kerülhetnek. (Ezt garantálja a statisztikai törvény és az adatvédelmi törvény is.) Szükség esetén adja át az adatszolgáltatónak a LUSZ adatkezelési tájékoztatóját.

Tájékoztassa a felkeresett személyt arról is, hogy a felmérésben való részvétele önkéntes, de az adatgyűjtés akkor lesz igazán sikeres és szakmailag megbízható, az adatok akkor lesznek pontosak, ha minden kiválasztott háztartás vállalja a közreműködést!

Mondja el, hogy még hány alkalommal kívánja majd felkeresni/hívni a háztartást.

A felkeresések során tájékoztassa az adatszolgáltatót arról is, hogy az Ön munkáját ellenőrizni fogja a KSH, tehát telefonon vagy személyesen érdeklődhet valaki, hogy a kérdező valóban járt-e itt, s hogyan végezte munkáját. Ennek elérése érdekében kérjük, törekedjen arra, hogy a válaszadó háztartások kapcsolattartója és elérhetősége feljegyzésre kerüljön a kérdőívben.

Ha egy címen több háztartás is él, akkor minden, az adott címen lakó háztartás adatait külön kell felvennie a háztartás sorszámának megváltoztatásával.

c. Az összeírást követő szakmai feladatok

Az összeírási időszak során kérjük, hogy az összeírás napján **küldje fel a mobileszközön rögzített adatokat.**

A KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE

A kérdezői program 2019-ben nem változott a korábbiakhoz képest.

A következőkben kiemelünk néhány olyan kérdést, amelyeknek kitöltése nehézséget okozhat, vagy különösebb magyarázatra szorul.

A KSH lakossági felvételei által használt meghíúsulási kódok egységesítésre kerültek annak érdekében, hogy érthetőbb és átláthatóbb legyen a jelentésük, használatuk.

A megvalósulási vagy más néven meghíúsulási kódok egyik fő célja, hogy a kiválasztott és meghíúsuló háztartásokról el tudjuk dönteni, hogy

- rossz, vagy nem létező cím miatt vagy egyéb okból hiúsultak meg, illetve
- a célsokaságba tartoznak vagy sem

Fontos, hogy lehetőleg minimálisra szorítsuk azon meghíúsulások számát, ahol a fenti két kérdés megválaszolatlan. A korábbinál részletesebb meghíúsulási okok rögzítése szükséges a megvalósult minta feldolgozásához.

A kódokra vonatkozó magyarázatokat a Melléklet tartalmazza.

A háztartások illetve a személyek alapadatait valamennyi, az adatszolgáltatásba bevont háztartásról egyszer – **az első felkeresés alkalmával** – kell kitölteni. Ezt követően, ezek közül minden alkalommal, már csak a háztartás összetételében esetlegesen felmerülő változtatásokra, az iskolai végzettségre és a gazdasági aktivitásra vonatkozó kérdéseket kell megválaszolni.

I. A HÁZTARTÁS TAGJAI

Mivel a felkeresett címen kulcsfontosságú feladat annak eldöntése, hogy kire is vonatkoznak a kérdések, tehát hogy **kik tartoznak abba a háztartásba**, amelyről a kérdőíveket kitöltjük, ezért fontos pontosan meghatározni a „**háztartás**” fogalmát. Ezt a sűgóban/mellékletben ismertetjük részletesen. Itt csak összefoglaljuk röviden, hogy:

„A **háztartás** azoknak a személyeknek a közössége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól és az adott lakásban való bejelentettségüktől – **a folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik**, egyazon jövedelmi és fogyasztói közösség tagjai.”

Ha egy adott címen több háztartás él, akkor **valamennyiről külön kérdőívet** kell kitölteni. Ebben az esetben a háztartásokat a **„háztartás sorszáma”** mezőbe írt növekvő sorszámmal kell megkülönböztetni.

Szintén új sorszám kerül a mezőbe, ha a lakásban – a megelőző felkereséshez képest – új háztartás található.

1-2. kérdés: „*A háztartás tagja-e?*” Amennyiben a kikérdezés időpontjában az illető személy a háztartás tagja (függetlenül attól, hogy korábban is az volt-e), 1-es kód kerül, amennyiben egy korábbi háztartástag kikerül onnan (elhalálozás, elköltözés), akkor 2-es kóddal kell jelölni.

3. kérdés: „*Keresztneve*” kitöltése (csakúgy, mint az egész kérdőív) önkéntes, ugyanakkor a későbbi kérdéseknél megkönnyíti a családtagokra való hivatkozást.

6. kérdés: „*Mi a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?*”

„*Nincs*”: Az általános iskola nyolc osztályánál kevesebb.

„*Alapfokú*”: Általános iskola 8 évfolyama vagy azzal egyenértékű végzettség. Ide tartozik az általános iskola 9–10. osztálya is.

„*Középfokú*”: Középfokú, lehet érettségi nélküli vagy érettségivel együtt, szakmunkásképző, érettségi után szakmai képesítést adó iskola.

„*Felsőfokú*”: Akkreditált felsőfokú képzés, egyetemi, főiskolai oklevél, bizonyítvány, diploma, PhD, DLA.

7. kérdés: „*Jelenlegi gazdasági aktivitása*” E kérdést mindenkinél, valamennyi kikérdezésnél ki kell tölteni! A fogalmak pontos magyarázatát lásd a sűgőban/mellékletben!

8. kérdés: „*Mennyi egynapos belföldi üzleti úton vett részt?*” A háztartás minden, 15 évesnél idősebb tagjára külön-külön meg kell határozni az éjszakai tartózkodással nem járó, üzleti célú utak számát, beleértve konferencián, szakmai kiállításon történő részvételt is.

9. kérdés: „*Mennyi volt az egynapos üzleti utak költsége személyenként?*” Az előző kérdésben jelzett utak egy személyre jutó költsége. Amennyiben több háztartástag is részt vett az utazáson, az összes költséget a résztvevők számával el kell osztani.

10. kérdés: „*Mennyi egynapos belföldi szabadidős célú úton vett részt?*” A háztartás minden tagjára külön-külön meg kell határozni az éjszakai tartózkodással nem járó szabadidős célú utak számát, beleértve rokonlátogatásokat, iskolai kirándulásokat, hobbi jellegű munkavégzési célú utakat is.

11. kérdés: „*Mennyi volt az egynapos szabadidős utak költsége személyenként?*” Az előző kérdésben jelzett utak egy személyre jutó költsége. Amennyiben több háztartástag is részt vett az utazáson, az összes költséget a résztvevők számával el kell osztani.

II. ANYAGI HELYZET

12. kérdés: „*Használ személygépkocsit a háztartás?*” A használatban levő személygépkocsik számától függetlenül 1-es kódot kell írni, amennyiben használ a háztartás személygépkocsit, és 2-es kódot, amennyiben nem. Ide tartoznak a saját tulajdonú és a saját használatú céges gépkocsik is. A saját használatú céges autó az, amelyet valamelyik háztartástag saját használatára kap a cégtől, ahol dolgozik, vagy amely a háztartás egyik tagja vállalkozásának a nevében van bejegyezve.

13. kérdés: „*Van-e a háztartás használatában éjszakai tartózkodásra alkalmas második otthon...?*” A második otthon fogalma kiterjed minden olyan ingatlanra, ahol a háztartás tagjai éjszakázni is szoktak, és az **nem azon a településen** van, ahol a háztartás lakóhelye. Szintén jelezni kell, ha építési vagy üdülőteltet vesznek igénybe éjszakázásra a háztartás tagjai.

14. kérdés: „*Hol található ez a második otthon?*” Magyarországi második otthon esetében csak a települést, külföldi esetében csak az országot kell megnevezni. Két magyarországi és egy külföldi második otthon feltüntetésére van lehetőség.

III. ÉJSZAKAI TARTÓZKODÁSSAL JÁRÓ UTAZÁSOK

Figyelem! Nem kell beszámolni az alábbi utazásokról:

- munkavégzés, illetve tanulás céljából tett utazásokról
- azokról az utazásokról, amelyeket olyan személyek tesznek hazautazás céljából, akik az otthonuktól különböző településen tanulnak vagy dolgoznak
- azokról az utakról, amelyek során heti rendszerességgel vagy gyakrabban keresnek fel egy úti célt az utazók, mivel ezekben az esetben mindkét települést a lakóhelyüknek tekintjük.
- a gyógykezelés céljából tett utazásokról.

16. kérdés: „*A háztartás tagjai hányszor utaztak összesen...?*” Az utazáson részt vevő háztartástagok számától függetlenül, az utazások számát kell beírni.

*Papír kérdőív esetén minden háztartásról annyi (B) lapot kell kitölteni, ahány többnapos utazásról említést tettek. Az **utazás sorszámánál** az utazásokat 1-től folyamatosan emelkedő sorszámmal kell ellátni.*

17. kérdés: „*Mi volt a legfontosabb oka annak, hogy ebben az időszakban nem utazott/utaztak?*” Akkor kell kitölteni, ha korábban azt válaszolta: nem utaztak. Ilyenkor itt vége az interjúnak!

18. kérdés: „*Hova utaztak?*” Több úti cél, illetve körutazás esetén azt a helyet kell megjelölni, ahol a legtöbb időt töltötték el. Ha az adott hely nem választható ki a listából, akkor az úti célhoz legközelebb eső (listában feltüntetett) települést kell megjelölni.

19. kérdés: „*Melyik hónapban érkeztek haza?*” A visszaérkezés hónapjának a sorszámát kell beírni. (Pl.: július esetén: 07.)

20. kérdés: „*Hány éjszakát töltöttek az otthonukon kívül?*” Az utazás során az otthonukon kívül töltött valamennyi éjszakát bele kell számítani, tehát a fő célponton kívüli éjszakázást is.

21. kérdés: „*Mi volt az utazás fő oka?*” A legfontosabb ok sorszámát kell beírni. A rokonlátogatáshoz tartoznak a családi események, így az esküvő és a temetés is, valamint a rövid időtartamú gondoskodás a betegekről vagy idősekről. Hobbi jellegű munkavégzésnek tekinthető például a kertészkedés vagy nyaraló takarítás.

22. kérdés: „*Az utazáson hány olyan személy...?*” Az utazáson részt vevő háztartástagokat, illetve a nem háztartástagokat, de azokkal az utazás során közösen gazdálkodókat is bele kell számolni.

Csak a szűk értelemben vett „együtt gazdálkodás” értendő ide. Nem tartozik ebbe a kategóriába pl. egy utazási iroda turistacsoportja.

23. kérdés: „*A háztartás tagjai közül kik vettek részt...?*” A résztvevő háztartástagok **sorszámát** kell beírni.

A kérdőív további részét csak a belföldi, többnapos utazásokra vonatkozóan kell kitölteni.

24. kérdés: „*Mi volt a belföldi, többnapos utazás fő úti célja?*” Több úti cél, illetve körutazás esetén azt a települést kell megjelölni, ahol a legtöbb időt töltötték el.

25. kérdés: „*Mi volt az úti cél típusa?*” Az utazás során felkeresett helyek jellegét kell megjelölni az eltöltött idő függvényében, fontossági sorrendben. Csak az utazás szempontjából jelentősnek minősülő válaszlehetőségeket kell beírni. Például egy hegyvidéki utazás során nem kell figyelembe venni azt, hogy az úti cél eléréséhez át kellett haladni város(ok)on.

27. és 29. kérdés: „*A közlekedési eszköz/szálláshely foglalása interneten, online foglalási rendszer keretében történt?*” Az online foglalás jellemzően egy „úrlap” kitöltésével, a szükséges foglalási adatok online foglalási rendszerben történő megadásával történik, függetlenül a fizetés idejétől és módjától. Az egyéb („kézzel begépel” e-mail, sms, mms illetve telefonos) foglalások nem tartoznak ide, még akkor sem, ha azokhoz internetes kapcsolatot használtak.

33. kérdés: „*Mennyi volt a fenti csomag ára...?*” Valamennyi, az utazási iroda részére kifizetett összeget fel kell tüntetni, függetlenül attól, hogy az utazás előtt, után, illetve során került kifizetésre.

34. kérdés: „*Az utazáshoz kapcsolódóan mennyit költöttek...?*” A költségek kiszámításánál bele kell számítani az utazás **előtt**, illetve **után** felmerülő, de az ahhoz közvetlenül kapcsolódó kiadásokat is. Nem kell ide számítani a továbbeladási céllal megvásárolt árukat, továbbá a nagy értékű **tartós fogyasztási cikkek** megvásárlását. Bele kell azonban számítani az olyan áruk és szolgáltatások vásárlását, amelyek teljes egészében felhasználásra kerülnek az utazás során (pl. ételkonzervek, szállásdíj, utazási biztosítás, utazási irodának fizetett összeg stb.).

A turisztikai költség – a saját költséson felül – magába foglalja azokat az összegeket is, amik nem közvetlenül az utazót terhelik. Például az unoka nagyszülőknél történő nyaralásának költségei, vagy az üzleti utak esetében a munkáltató (becsült) költsége.

Az **összes kiadást** akkor is meg kell kérdezni, ha az adatszolgáltató nem tudja megbontani a költséget! Ennél a kérdésnél nem szabad újra figyelembe venni az előző kérdésben már megjelölt kiadást! Az egyes kiadási tételek részletesebb magyarázatát lásd a mellékletben/súgóban!

35. kérdés: „*Az utazás során mennyit költöttek nagyértékű, tartós fogyasztási cikkekre?*” Az előzőekben nem szereplő, de az utazás során megvalósult kiadások közül a nagyértékű, **tartós fogyasztási cikkekre** fordított összeg. Ennek minősül a 90 ezer forintos értéket elérő termék.

Nem kell ide számítani a továbbeladási céllal megvásárolt árukat, továbbá az ingatlanok **megvásárlását.**

37. kérdés: „*Kérem, értékelje tízes skálán, hogy mennyire volt elégedett az utazásával!*”

(1 - egyáltalán nem volt elégedett; 10 - teljesen elégedett volt.)

A **"Megjegyzések"** rovatba minden olyan, a kikérdezéssel kapcsolatos észrevételt fel kell jegyezni, amit a kérdezőbiztos, illetve az adatszolgáltató fontosnak tart, beleértve a kapcsolattartáshoz szükséges információkat is (telefonszám, felkeresésre alkalmas időszak stb.)

ELLENŐRZÉS



A kérdezők munkáját **rendszeresen** ellenőrizzük az adatfelvétel során, részben a kitöltött **kérdőívek** alapján, részben az **adatszolgáltatók** utólagos megkérdezésével. Erre Ön is hívja fel válaszadójának figyelmét: a tapasztalatok szerint ez növeli a kérdezői munka tekintélyét, a felmérés komolyságának, hivatalosságának elismerését az adatszolgáltatók körében.

Végül ne felejtse a legfontosabb kérdezői szabályt: az adatok és a válaszadótól kapott minden információ bizalmas! Az összeírt adatokat tilos a KSH dolgozóin kívül más személynek kiadni, vagy betekintésre átengedni!

EREDMÉNYES, JÓ MUNKÁT KÍVÁNUNK!

MELLÉKLET:**A KÉRDŐÍVBEN HASZNÁLT FOGALMAK MAGYARÁZATA****A felvétel megvalósulásának, illetve meghiúsulásának kódszámai, illetve azok magyarázata**

A két számjegy mélységű megvalósulási/meghiúsulási kódok első számjegye a fő kategóriát jelöli, míg a második számjegy ennek továbbbontása.

(1) Sikeres interjú:

(10) Sikeres magyar nyelvű kikérdezés

(2) Nem összeírható cím:

(21) Nem azonosítható cím

(Pl. tömbház esetében nem szerepel emelet, ajtó a címjegyzékben)

(22) Nem létező cím

A cím nem található (pl. nincs ilyen házszám), vagy a címen lévő telek üres, vagy a rajta lévő ingatlan építés alatt áll.

(23) Nem lakott (üres) lakás

Egy adott lakás akkor tekinthető üresnek, ha a felvétel vonatkozási időszakában nem lakja senki. Üres lakásnak számít továbbá a rendszeresen nem lakott nyaraló.

(24) Nem lakáscím, nem lakáscélú lakás

Pl. üzlet működik az adott lakcímen, irodának vagy üdülőnek kiadott a lakás.

(25) Megközelíthetetlen cím

Pl. társasházba nem jut be és a kaputelefonon lévő információ szerint nem azonosítható a cím.

Előfordulhat, hogy egy terület valóban nem közelíthető meg pl. valamilyen természeti jelenség miatt, árvíz, belvíz stb. Mindazonáltal sokkal valószínűbb, hogy a kérdező nem jut be pl. egy társasház épületébe, és a külső kapun nem azonosítható a keresett lakás. A kérdező nem az információk pontatlansága miatt nem jut el a lakáshoz, hanem fizikai akadály miatt.

Mivel a terepmunka ideje alatt a fizikai akadályok is elhárulhatnak, az összeírónak a mintacímen található lakást legalább háromszor kell felkeresnie az adott összeírási időszakban, hogy megkíséreljen kapcsolatot felvenni az ott lakókkal.

(3) Sikertelen kapcsolatfelvétel:

(30) A háztartás nem volt elérhető háromszori felkeresésre sem - A LAKÁS LAKOTT

Tudható, hogy a lakás lakott, de a lakók ideiglenesen vagy átmenetileg távol vannak (kórházban, külföldön, börtönben stb.), vagy a megkereséskor soha nincsenek otthon (háromszori, négyszeri megkeresés). Ezt a lehetőséget kell akkor is választani, ha a lakásban lakók átmenetileg nem tartózkodnak otthon (pl. idős szülők télire a gyerekeikhez költöznek, vagy városi cím kijelölése esetén az ott lakók nyárra kiköltöznek a nyaralójukba vagy a tanyájukra, és a városi cím szerepel a mintában). A kérdezőbiztosnak a megadott címen található lakást legalább háromszor kell felkeresnie az adott összeírási időszakban, hogy megkíséreljen kapcsolatot felvenni az ott lakókkal. A kérdezőbiztos kövessen el mindent (előzetes értesítés levélben vagy telefonon, üzenethagyás a szomszédoknál stb.), hogy az adatgyűjtést elvégezhesse. Ha ez alatt az idő alatt a lakásban lakókkal semmiképpen nem tud kapcsolatot teremteni – akár azért, mert az előzetes értesítés ellenére a felkeresés időpontjában adatszolgáltatásra megfelelő személy nem tartózkodik otthon, akár azért, mert a háztartás tagjai huzamosan távol vannak (az egész család elutazott üdülni, egyedülálló személy hosszabb időre rokonaihoz költözött vagy kórházban van stb.) – és tudja, hogy a lakás lakott, a meghiusulás okaként a 30-as kódszám használandó.

(31) A háztartás nem volt elérhető háromszori felkeresésre sem – NEM

ELDÖNTHETŐ, HOGY A LAKÁS LAKOTT-E

Nem tudható, hogy a lakás lakott-e, de a megkereséskor soha nincsenek otthon (háromszori, négyszeri megkeresés). A kérdezőbiztosnak a megadott címen található lakást legalább háromszor kell felkeresnie az adott összeírási időszakban, hogy megkíséreljen kapcsolatot felvenni az ott lakókkal. A kérdezőbiztos kövessen el mindent (előzetes értesítés levélben vagy telefonon, üzenethagyás a szomszédoknál stb.), hogy az adatgyűjtést elvégezhesse. Ha ez alatt az idő alatt a lakásban lakókkal semmiképpen nem tud kapcsolatot teremteni – és nem sikerült megtudni (pl szomszédtól, portástól), hogy a lakás lakott-e – a meghiusulás okaként a 31-es kódszám használandó.

(32) Az eddig adatot szolgáltató háztartás elköltözött, megszűnt

Csak a második felkereséstől adható. Ebben az esetben egy régi, korábban az adatszolgáltatásba már bevont háztartás címére megy ki az összeíró és a korábban ott élő egész háztartás elköltözött vagy megszűnt. A kijelölt címre az újonnan beköltözött háztartást lehetőség szerint be kell vonni az adatgyűjtésbe.

Annak érdekében, hogy több információnk legyen a megszűnő háztartásokról a 32-es kód tovább-bontására került sor. Így amennyiben az elköltöző háztartásról van bármilyen információ, – akár az új lakóktól, akár a szomszédtól vagy egyéb személytől – az alábbi kódok segítségével jelölhető. A 32-es kód megjelölése után további lehetőségek közül kell választani:

(33) A háztartás minden tagja belföldre költözött

(34) A háztartás minden tagja külföldre költözött

(35) A háztartás minden tagja meghalt

(36) A háztartás minden tagja intézetbe költözött

(37) A háztartás megszűnt: Egyéb

Pl. Ha a háztartás tagjai nem egy helyre költöztek, de a háztartás teljesen megszűnt, vagy ha az egyik tag meghalt, a másik elköltözött. Akkor is ez a kód használandó, ha minden tag ismeretlen helyre költözött.

(38) A háztartás megszűnt: Nem tudja az okát

(4) Nem megszerezhető válasz:

(41) Válaszmeztagadás

Akkor kell alkalmazni, ha a teljes háztartás visszautasította az együttműködést.

(42) Válaszképtelenség

Olyan alkalmi (pl. betegség, ittas állapot) vagy tartós akadály (testi vagy szellemi fogyatékos), mely lehetetlenné teszi a felvétel megvalósítását.

(43) Nyelvi nehézségek miatti megghiúsulás

(8) Egyéb ok:

(81) Összeírási időszak túllépés

A még el nem kezdett kérdőívek esetében az összeírási időszakot követően csak ezt a kódot lehet alkalmazni.

A „HÁZTARTÁS”

Kik tartoznak a háztartás tagjai közé?

A háztartás állhat egy vagy több családból és az azokkal együtt élő rokon vagy nem rokon személyekből, de közös háztartásban élhetnek családot nem képező rokon vagy nem rokon személyek is, pl. testvérek, valamelyik szülő elvált gyermekével, nagyszülő unokával, barátok (ún. nem család háztartások). Az egyedülálló egy háztartást alkot. Nem tartozik a háztartáshoz sem az albérlő, sem a háztartási alkalmazott. Ők minden esetben külön-külön háztartást alkotnak.

Határesetek kezelése

A háztartás tagjai közé sorolandók azon személyek, akik hosszabb-rövidebb ideig ugyan a háztartástól távol élnek, de a jövedelmi-fogyasztói közösségből nem váltak ki:

- a rövidebb ideig (üdülés, látogatás, külföldi kiküldetés v. kórházi ápolás miatt) távollévők,
- a más helységben – esetleg átmenetileg külföldön – dolgozók, ha időnként hazajárnak, a háztartás egészének jövedelméhez keresetükkel hozzájárulnak,
- a huzamosan külföldön dolgozó személy, ha ő a háztartásfő, és a háztartás rendelkezik a keresetével,
- a távollévő (albérletben, kollégiumban, rokonnál, esetleg külföldön lakó) tanulók, ha anyagi ellátásukról elsősorban az adatszolgáltató háztartás gondoskodik,

A háztartással együtt élő, határesetet képező személyek közül a háztartás tagjai közé számítjuk:

- a háztartással együtt élő, olyan eltartási szerződéses eltartottat, aki természetbeni ellátást kap az eltartótól, külön kiadásait pedig az eltartóéval együtt számba lehet venni,
- a háztartásban élő állami gondozottat (családi állása nem „gyermek”, hanem „nem rokon” személy).

Nem sorolandók a háztartás tagjai közé:

- azok, akik tanulás vagy munkavégzés miatt huzamosan külföldön tartózkodnak és a jövedelmi-fogyasztói közösségből kiváltak.
- azok, akik átmenetileg tartózkodnak a háztartásnál (pl. rokonlátogatás céljából),
- olyan, általában rokon személyek, akik tanulás vagy munkavégzés miatt laknak ingyenesen (nem albérlőként) az adatszolgáltató háztartásnál, de ellátásukról nem a háztartás, hanem máshol élő családjuk gondoskodik,
- a szabadságvesztésre ítélt személyek,
- az albérlők,
- a háztartási alkalmazottak.

7. kérdés: „Jelenlegi gazdasági aktivitása”

E kérdésre mindenkinél válasz kell, hogy legyen.

(1) Dolgozik, jövedelmet biztosító tevékenységet végez

Alkalmazásban állók: A vállalatnál, intézménynél, szervezetnél, egyéni vagy társas vállalkozásnál munkaviszonyban, bedolgozói jogviszonyban állókat, táppénzen lévőket, a közhasznú munkában részt vevőket és az alkalmi munkásokat.

Szövetkezeti tagoknak csak a (bármilyen) szövetkezetben ténylegesen foglalkoztatott tagokat kódoljuk

Társas vállalkozás tagjainak számítanak a kft, bt és közkereseti társaságok, polgári jogi társaságok akár főfoglalkozású, akár mellékfoglalkozású tagjai

Egyéni vállalkozónak minősül a vállalkozói igazolvánnyal rendelkező magánszemély, kisiparos, magánkereskedő, a jogi személy részlegét szerződéses rendszerben üzemeltető magánszemély, a közjegyző, az egyéni ügyvédi tevékenységet és az egészségügyi, illetve szociális vállalkozást folytató magánszemély.

Segítő családtag: a háztartás azon tagja, aki a háztartáshoz tartozó gazdaságban, vállalkozásban segít, általában munkájáért fizetést nem kap, a háztartás tagjaként részesül a gazdálkodás, vállalkozás eredményéből

(2) Munkanélküli

Munkanélküli ellátás nélkül: az a munkaképes korú személy, akinek nincs munkája, de munkát keres, megfelelő munkalehetőség esetén 2 héten belül munkába tud állni, képes és akar dolgozni.

Az álláskereső jár adék annak jár, aki a munkanélkülivé válását megelőző négy éven belül legalább háromszázhatvanöt nap munkaviszonnyal rendelkezik.

Az álláskereső segélyt kap, aki legalább 90 napig álláskereső jár adékra volt jogosult, de a jár adék folyósítási idejét kimerítette. Vagy álláskereső jár adékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap munkaviszonyban töltött nappal rendelkezik. Vagy akinek maximum 5 éve hiányzik a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez, továbbá az

álláskeresési járadékban legalább 140 napig részesült, és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betölti a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, és rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Egyéb támogatást kap az, aki az előbb felsoroltakon kívül valamilyen támogatásban részesül.

(3) Tanuló

Aki tanulmányait nappali, esti vagy levelező tagozaton végzi jövedelemszerző tevékenység folytatása nélkül. (Akkor is tanulónak kódolandó, ha mellette esetleg gyesben, árvaellátásban, rokkant járadékban részesül.)

(4) Nyugdíjas

Aki korábbi munkája vagy hozzátartozója korábbi munkája alapján nyugdíjat kap. A nyugdíj folyósítása mellett foglalkoztatott személyek is nyugdíjasok.

Saját jogú öregségi nyugdíj

Saját jogú rokkantsági nyugdíj

Özvegyi, hozzátartozói nyugdíj

Saját jogú öregségi vagy rokkantsági nyugdíj mellett foglalkoztatott

Özvegyi, hozzátartozói jogú nyugdíj mellett foglalkoztatott

(5) Egyéb inaktív személy

Szülési szabadságon lévőknek azok a személyek számítanak, akik a hónap nagyobb részében ilyen címen – azaz szülési szabadság idejére járó illetmény címen – kapnak javadalmazást.

Gyermekgondozási ellátást kap, aki gyermeke gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot vett ki, és az alábbi díj, segély, támogatás valamelyikében részesül, akkor is, ha a hónap folyamán jövedelemszerző tevékenységet is végzett.

gyed = gyermekgondozási díj

gyes = gyermekgondozást segítő ellátás

gyet = gyermeknevelési támogatás

Még iskolába nem járó gyermek, aki soha nem járt iskolába.

Egyéb rendszeres szociális segélyezett, akinek az önkormányzat szociális segélyt személyhez kapcsolódóan, havi rendszerességgel folyósít.

Ápolási díjban részesül, aki a tartósan gondozásra szoruló hozzátartozója otthoni gondozásáért jövedelmet kap az önkormányzattól.

Vagyonából élő, aki jövedelemszerző tevékenységet nem végez, munkát nem keres, nyugdíjat, segélyt stb. nem kap, és fenntartását korábban megszerzett vagyona (ingó, ingatlan) biztosítja. (Eltartási vagy életjáradéki szerződés alapján felvett összegből, kamatból, értékpapírok osztalékából, előző megtakarításaiból felvett összegekből, földjének bérbeadásából, albérlő, stb. tartásából él.)

Háztartást vezet a nem tanuló, nem foglalkoztatott, jövedelmet nem szerző személy, akinek elsődleges feladata a háztartás ellátása (ilyen a háztartáson belül csak egy személy lehet).

Egyéb eltartott kódot kapják a testi-szellemi fogyatékosok és a „nem kíván dolgozni” kategóriába tartozó személyek, amennyiben semmiféle ellátásban nem részesülnek.

Turisztikai utazás: olyan személyek tevékenységei, akik saját szokásos környezetükből más helyre utaznak, ahol folyamatosan nem több mint egy évet töltenek el pihenési, üzleti vagy más célokból és nem folytatnak olyan keresőtevékenységet, amelyért a meglátogatott helyen javadalmazásban részesülnek.

Határesetek kezelése

Utazásnak számít:

- A háztartás egésze vagy egy-egy tagja a nyári felvételi időszakban számos alkalommal (de nem heti rendszerességgel) a hétvégét a nyaralójában tölti.
- A háztartás egyik vagy mindegyik tagja hosszabb időt a nyaralójában tölt, akár 2-3 hónapot is. Ha saját szokásos környezetükből más helyre utaznak, ahol folyamatosan nem több mint egy évet töltenek el pihenési, üzleti vagy más célokból és nem folytatnak olyan keresőtevékenységet, amelyért a meglátogatott helyen javadalmazásban részesülnek.
- A háztartás egyik vagy valamelyik tagja néhány hetente egy-két napot rokonnál tölt, és az utazás célja rokonlátogatás; például egy nagyszülő kisgyermekre vigyázott, vagy az aktív háztartástag rendszeresen meglátogatja az idős szülőjét.
- A szülői házból frissen kikerült fiatalok, akik nagy arányban a tanulmányaik befejezése után más városokban telepednek le, és negyedévente akár 6-7 utazást is tesznek haza.
- Ha a wellness táborba, diéta táborba, vagy egyéb egészségmegőrzés céljából történő utazás során az adatszolgáltató kereskedelmi szálláshelyet vesz igénybe, ezáltal külön fizet a szállásért, étkezésért, közlekedésért, akkor az utazásnak számít.
- Az utazás során történik ugyan (akár a TB által is támogatott) gyógykezelés, de az utazás jellege elsősorban szabadidős tevékenység.
- Többnapos utazásként kell számításba venni azokat az utakat is, amelynek során nem szálláshelyen (hanem például buszon) éjszakáznak a résztvevők.

Nem számít utazásnak:

- A háztartás tagjai heti rendszerességgel vagy annál gyakrabban haza járnak, vagy más úti célt keresnek fel, mivel ezekben az esetekben mindkét települést a szokásos környezetüknek tekintjük.
- Nem kell beszámolni a gyógykezelés céljából tett utazásokról abban az esetben, ha valaki például szanatóriumba vagy más egészségügyi intézménybe megy, különböző betegségek miatt – szív, asztma, rehabilitáció, egyéb pszichikai. (Az intézménybe beutaló kell és az ellátás alapesetben TB-alapú.) *Azonban ha valaki kereskedelmi szálláshelyet vesz igénybe és közben egészségmegőrző szolgáltatásokat vesz igénybe (pl. gyógyfürdőben befizetett programok), akkor azt össze kell írni!*
- Az utazás az eszmei időszakban kezdődik, de a hazatérés már nem tartozik bele az adott időszakba. Ezeket az utazásokat a következő negyedévben kell utazásnak számítani.
- Nem számít külön utazásnak, amikor egy hosszabb időtartamú utazás keretében, abba „beágyazódva” kerül sor egy rövidebb utazásra, egy esemény meglátogatása miatt vagy más okból.

34. kérdés: „Az utazáshoz kapcsolódóan mennyit költöttek összesen a következő célokra?”

- *Szállás befizetett étkezéssel:* Ide tartoznak azok a szállásdíjak, amelyek étkezést is tartalmaznak, és a két tétel nem választható külön (pl. kötelező reggeli), függetlenül attól, hogy a szállásdíj az utazás alatt a helyszínen vagy előre lett-e kifizetve. Ez leggyakrabban a munkahelyi üdülő, sporttábor, iskolai tábor esetén merül fel. A továbbiakban ezeket – az egyszer már feltüntetett kiadásokat – nem szabad újra beszámítani.
- *Szállás az előbbi nélkül:* Azokat a szállásra fordított kiadásokat kell itt feltüntetni, amelyek nem tartoznak a „Szállás befizetett étkezéssel” pontba. Függetlenül attól, hogy a szállásdíj az utazás alatt a helyszínen vagy előre lett-e kifizetve.

-
- *Élelmiszer és italok vásárlása üzletekben:* Azokat az élelmiszereket, illetve italokat is itt kell figyelembe venni, amelyeket ajándékozási céllal vásároltak meg. Azoknak az élelmiszereknek az árát is be kell számítani, amit még az utazás előtt vásároltak meg, majd az utazás során fogyasztottak el (pl. konzervek).
 - *Távolsági közösségi közlekedés:* Azok a költségek tartoznak ide, amelyek települések közötti közlekedéshez kapcsolódnak. Az üzemanyagköltség az *Üzemanyag* sorba kerül.
 - *Helyi közösségi közlekedés:* helyi közlekedés költségei közé tartoznak pl. a taxi vagy a városi tömegközlekedés. Az üzemanyagköltség az *Üzemanyag* sorba kerül.
 - Az üzemanyagköltség az *Üzemanyag* sorba kerül, jellemzően akkor merülhet fel, ha az utazó személygépkocsival, motorral, lakóautóval közlekedik az utazás során.
 - *Kulturális szolgáltatások (képzőművészet, múzeum stb.):* Ebbe a sorba a múzeumi belépőjegyet lehet feltüntetni.
 - *Egészségmegőrzés:* A fitness, wellness-szolgáltatásokra fizetett összegek kerülnek ide.
 - *Gyógyászat:* A gyógyszállókban és egyéb gyógyászati intézményben igénybe vett szolgáltatások díja számolható el itt.
 - *Szórakoztatóipari szolgáltatások:* Színházi események, hangversenyek, mozik, vidámparkok, aquaparkok és hasonló létesítmények költségei számolhatók el.
 - *Sport:* Sportesemények belépőjegyét lehet itt elszámolni.